

Funded by
the European Union

Instituti i Psikologjisë

unicef
for every child

Moduli mbi Shërbimet Psiko-Sociale dhe Shkathtësitë e Këshillimit

Prill 2022

Moduli mbi Shërbimet Psiko-Sociale dhe Shkathtësitë e Këshillimit

Instituti i Psikologjisë
Ass. Dr. Natyra Agani-Destani

Prill 2022

Përmbajtja

Hyrje	5
Mbështetja Psiko-Sociale përmes Këshillimit në Shërbimet Sociale	9
Parimet Etike në Këshillim	10
Definimi i Shkathtësive në Këshillim.....	12
Mikro-shkathtësitë në Këshillim.....	15
Kushtet Fizike dhe Këshillimi	16
Fazat e Vlerësimit dhe Rrezikut përgjatë Këshillimit	17
Bibliografia	20
Trajnimi mbi shërbimet psicosociale dhe shkathtësitë e këshillimit	21
Vlerësimi i trajnimit.....	23

Ky modul trajnues është zhvilluar në kuadër të projektit regjional që ka për qëllim zbutjen e ndikimit të COVID-19 në jetën e fëmijëve dhe familjeve në Ballkanin Perëndimor dhe Turqi, i financuar nga Bashkimi Evropian dhe implementuar nga UNICEF në Ballkanin Perëndimor dhe Turqi, përfshirë edhe Kosovën.

Materialet, përmbajtja dhe pikëpamjet e shprehura në kuadër të këtij Moduli Trajnues janë ato të ekspertëve të angazhuar nga partnerët implementues të UNICEF-it në Kosovë, Institutit të Psikologjisë, dhe nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e UNICEF-it apo të BE-së. Botimi nuk është redaktuar në standarde zyrtare të UNICEF-it për publikim dhe UNICEF-i nuk merr përsipër asnjë përgjegjësi për gabimet drejtshkrimore.

Hyrje

Shkathtësitë e këshillimit vlerësohen si kritike për ofruesit e shërbimeve sociale, e sidomos në rastet me punën me fëmijë, adoleshentë, ose individë të gjendur në situata të rrezikshme. Specifikisht, familjarizimi me konceptet bazike të shkathtësive të këshillimit vlerësohet si lehtësim në krijimin e marrëdhënieve dhe ofrimin e shërbimeve cilësore për përfituesit e shërbimeve sociale. Prandaj, njëra nga komponentët kryesore përfshinë zhvillimin e një moduli gjithëpërfshirës për shkathtësitë e këshillimit dhe integrimin e tyre në kuadër të shërbimeve psiko-sociale.

Qëllimi i Modulit

Moduli dhe materialet përcjellëse do të përdoren për trajnimin e trajnerëve të përzgjedhur në nivel kombëtar dhe profesionistëve tjerë të shërbimeve sociale në Kosovë, me theks të veçantë tek puntorët social. Pjesëmarrësit përgjatë këtij moduli do të kenë mundësinë t'i ekspozohen materialeve që adresojnë shërbimet psiko-sociale përmes mbështetjes së nevojave në rrafshin individual dhe familjar dhe integrimin e tyre në procesin e këshillimit; definimin e këshillimit në kontekstin e shërbimeve sociale; parimet etike dhe zbatimin në këshillim duke qartësuar rolin dhe përgjegjësitë e profesionistëve të shërbimeve sociale; definimin e shkathtësive dhe mikro-shkathtësive në këshillim; dhe vlerësimin e nevojave psiko-sociale të fëmijëve dhe familjeve përfituese.

Specifikisht, njohuritë mbi temat e diskutuara ofrojnë mundësinë që të vendosen shërbimet psiko-sociale në kontekst të këshillimit, kështu duke ofruar mundësinë e sigurimit të mjediseve ku këto shërbime ofrohen në bazë të zbatimit të parimeve etike dhe ekspertizës profesionale. Integrimi i njohurive përmes këtij moduli shërben në përmirësimin e përgjithshëm të shëndetit mendor tek përfituesit dhe njëkohësisht mundësinë për intervenime në sisteme të ndryshme. Për më tepër, temat e mbuluara në modul përmes pjesëmarrësve të trajnimit, do të transmetohen edhe tek punëtorët e tjerë që gjenden në vijën e parë të frontit për mbrojtjen e fëmijëve dhe adoleshentëve. Përshkrim i detajuar i secilit sesion në kuadër të modulit, përfshirë rezultatet e pritura dhe metodologjinë, është dhënë në tabelën 1, si dhe në përmbajtjen më poshtë.

Moduli: Shërbimet Psiko-Sociale dhe Shkathtësitë e Këshillimit		
Dita e Parë		
Hapja e sesionit	Kohëzgjatja: 30 minuta	Metodologjia
<p>Çështjet kryesore:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konteksti i përgjithshëm i modulit të trajnimit; Qëllimi i modulit të trajnimit; Temat kryesore të mbuluara nga programi i trajnimit; Prezantimi i pjesëmarrësve dhe pritjet e tyre. 	<p>Rezultatet e pritura:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pjesëmarrësit do ta kenë të qartë arsyeshmërinë e programit të trajnimit dhe qëllimin e tij; Pjesëmarrësit dhe trajnerët pajtohen për temat dhe çështjet kryesore që do të mbulojnë nga programi i trajnimit. 	Prezantim Diskutim

Mbështetja Psiko-Sociale përmes Këshillimit në Shërbimet Sociale	Kohëzgjatja: 60 minuta	Metodologjia
<p>Çështjet kryesore:</p> <ul style="list-style-type: none"> Parimet kryesore të ofrimit të shërbimeve psiko-sociale me fëmijë, adoleshentë, dhe familjet përfituese; Këshillimi si instrument lehtësues në ofrim të shërbimeve psiko-sociale; 	<p>Rezultatet e pritura:</p> <ul style="list-style-type: none"> Të kuptojnë rëndësinë e këshillimit në ofrimin e shërbimeve psiko-sociale; Të kuptojnë dhe analizojnë rolin fasilitues të këshillimit; Të analizojnë dhe vlerësojnë përfitimet e integritetit të komponentës këshilluese në ofrimin e shërbimeve psiko-sociale. 	Prezantim Reflektim Diskutim
Parimet Etike në Këshillim	Kohëzgjatja: 90 minuta	Metodologjia
<p>Çështjet kryesore:</p> <p>Parimet Etike; Kodet Etike; Kompetencat Etike; Praktika të Dëmshme; Mëdyshjet Etike; Dallimet në mes të Këshillimit dhe Psikoterapisë; Zbatimi i parimeve etike të këshillimit në kuadër të shërbimeve psiko-sociale.</p>	<p>Rezultatet e pritura:</p> <p>Të njihen me parimet etike të përgjithshme (përfitimi dhe mosshkaktimi i dëmit; përgjegjësia, integriteti, drejtësia, dhe respekti) në punën me fëmijë, adoleshentë, dhe të rritur;</p> <p>Të kuptojnë për kodet etike dhe rolin e tyre në procesin e këshillimit;</p> <p>Të kuptojnë mbi kompetencat etike në raport me rolin dhe përgjegjësinë profesionale;</p> <p>Të vlerësojnë praktikën e dëmshme përgjatë procesit të këshillimit;</p> <p>Të analizojnë mëdyshjet etike nga perspektiva të ndryshme;</p> <p>Të dallojnë këshillimin dhe psikoterapinë në kuadër të ofrimit të shërbimeve psiko-sociale;</p> <p>Të analizojnë zbatueshmërinë e parimeve etike nga fusha e këshillimit në ofrimin e shërbimeve psiko-sociale.</p>	<p>Prezantim Reflektim Aktivitet grupor përmes prezantimit të mëdyshjeve etike Diskutime</p> <ol style="list-style-type: none"> A duhet të marrë me qera apartamentin e klientit? Një çift që i kam shërbyer më ka kërkuar që t'i shërbejë si mediator në divorcin e tyre. A duhet të pranoj? A duhet të pranoj një dhuratë nga klienti në fund të terapisë? <ol style="list-style-type: none"> Dhurata është pjesë e artit (vlera e panjohur) Dhurata është CD e bërë nga klienti, që përmban këngët që i kujtojnë sesionet e terapive. A duhet ta blej një veturë nga një kompani që është pronar klienti? Është e vetmja kompani në qytet dhe klienti e din se mua më duhet një veturë?

Definimi i Shkathtësive në Këshillim	Kohëzgjatja: 90 minuta	Metodologjia
<p>Çështjet kryesore:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlerat e Këshilluesit; • Intervistimi; • Fazat e Krijimit të Marrëdhënies në Këshillim; • Shkathtësitë • Dëgjimi Kritik • Dëgjimi Reflektiv • Dëgjimi Pasiv • Dëgjimi Aktiv • Pyetjet • Pyetjet e Hapura • Pyetjet e Mbyllura • Pyetjet Lëkundëse • Pyetjet Indirekte • Pyetjet Thelluese • Empatia 	<p>Rezultatet e pritura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të njohin përparësitë dhe limitimet e vlerave të këshilluesit (respekti, të mos shkaktuarit dëm, dhe/ose "aty" për klientin; pranimi); • Të kuptojnë dallimet mes intervistimit klasik dhe mundësive që ofron intervista këshilluese; • Të njohin fazat e krijimit të marrëdhënies në kontekstin e këshillimit (strukturimi; të kuptuarit e "stories" dhe grumbullimi i të dhënave; qëllimet; ritregimi; përfundimi); • Të kuptojnë llojet dhe ndikimet e dëgjimit aktiv; • Të kuptojnë llojet dhe ndikimet e pyetjeve; • Të kuptojnë konceptimet teorike mbi empatinë; • Të njohin fazat në krijimin e empatisë dhe dallimi me simpatinë. 	<p>Prezantime Diskutim Ushtrime në grup përmes udhëzimeve mbi formulimin e pyetjeve Reflektim</p>
Dita e Dytë e Trajnimit		
Mikroshkathtësitë në Këshillim	Kohëzgjatja: 60 minuta	Metodologjia
<p>Çështjet kryesore:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkurajimi; • Parafrazimi; • Përmbledhja; • Fokusimi në Intervistë; • Reflektimi i Ndjenjave; • Konfrontimi. 	<p>Rezultatet e pritura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të njihen me mikroshkathtësitë e komunikimit; • Të kuptojnë karakteristikat e mikroshkathtësive të komunikimit; • Të vlerësojnë zbatueshmërinë e mikroshkathtësive të komunikimit. 	<p>Prezantim Reflektim Diskutim</p>

Kushtet Fizike dhe Këshillimi	Kohëzgjatja: 60 minuta	Metodologjia
Çështjet kryesore: <ul style="list-style-type: none"> • Karakteristikat Fizike të Intervistës; • Ndikimi i Faktorëve të Jashtëm; • Ndërhyrjet dhe Ndërprerjet. 	Rezultatet e pritura: <ul style="list-style-type: none"> • Të njihen me rëndësinë e kushteve fizike për realizimin e këshillimit; • Të kuptojnë ndikimin e faktorëve të jashtëm; • Të kuptojnë ndikimin e ndërhyrjeve dhe ndërprerjeve përgjatë procesit të këshillimit. 	Prezantim Reflektim Diskutime
Fazat e Vlerësimit dhe Rrezikut përgjatë Këshillimit	Kohëzgjatja: 90 minuta	Metodologjia
Çështjet kryesore: <ul style="list-style-type: none"> • Parimet e Vlerësimit; • Dimensionet e Vlerësimit; • Teknikat e Vlerësimit në punën me Fëmijë; • Vlerësimi i Rrezikut; • Klientët "jo – bashkëpunues"; • Vendimarrja; • Faktorët Subjektiv. 	Rezultatet e pritura: <ul style="list-style-type: none"> • Të njihen me kuptimin e procesit të vlerësimit, rëndësinë, dhe hapat kryesorë në proces; • Të njihen me dimensionet e vlerësimit specifikisht me nevojat zhvillimore të fëmijës, kapacitetin e prindërve, dhe faktorët e mjedisit dhe familjes; • Të kuptojnë për format alternative të vlerësimit si terapia e lojës dhe terapia e artit; • Të njihen me kuptimin e rrezikut dhe hapat kryesorë në proces; • Të njihen me konceptin e ambivalencës; shmangies; dhe armiqësinë; • Të kuptojnë ndikimin e faktorëve subjektiv në procesin e vendimarrjes. 	Prezantim Aktivitet grupor për pyetjet e mëposhtme: 1. A është në rrezik fëmija? Çfarë evidence ka që mund të japin sinjale për nivelin e rrezikut të fëmijës? 2. Cilat janë mundësitë dhe barrierat për përfshirjen e fëmijës dhe familjes në procesin e vlerësimit? 3. Si do përfshihet fëmija dhe familja në procesin e vlerësimit? 4. A ka ndonjë specifikë të vecantë për fëmijën dhe familjen që duhet konsideruar (etnia, aftësia e kufizuar, besimi) kujdes? 5. Çfarë metodash do të përdoren për të mbledhur informacionin? 6. Cila është korniza kohore për të ndërmarrë vlerësimin? 7. Me kë dhe si do ndahet informacioni i mbledhur? Diskutim

Mbështetja Psiko-Sociale përmes Këshillimit në Shërbimet Sociale

Këshillimi në shërbimet sociale vlerësohet thelbësor në adresimin e problemeve të shëndetit mendor dhe në përmirsimin e mirëqenies të përgjithshme psikologjike të përfituesve të shërbimeve sociale. Tutje, vlerësohet si komponentë shumë e rëndësishme në shërbimet sociale. Në anën tjetër, duke qenë se puntorët social përfshihen në kontakte dhe aktivitete të drejtpërdrejta me individë e sidomos me fëmijë dhe adoleshentë, zbatimi i parimeve të këshillimit vlerësohet si domosdoshmëri në punën e puntorëve social. Specifikisht, konceptet si mbështetja, përkrahja, adaptimi, menaxhimi, dhe krijimi i strategjive përbaluese në kontekstin e situatave stresuese vlerësohen si komponenta të rëndësishme në ofrimin e shërbimeve psiko-sociale nga puntorët social dhe profesionistët e tjerë të cilët ofrojnë shërbime për përfituesit e shërbimeve sociale.

Prandaj, këshillimi psikologjik në kontekstin e shërbimeve sociale vlerësohet si instrument i rëndësishëm në adresimin e problemeve dhe vështirësive psikologjike, duke mos anashkaluar ato që bien jashta domenit të fushës së psikologjisë. Specifikisht, këshillimi ofron mundësinë që të përmirsohet mirëqenia, përshtatshmëria psikologjike në kohë të ndryshimeve sociale (p.sh., divorci, punësimi, dhe/ose problemet e shëndetit mendor), ulja e stresit, vështirësitë emocionale, dhe vështirësi të tjera në domenin e shëndetit mendor përgjatë gjithë zhvillimit njerëzor. Kjo bënë më të veçantë këshillimin, duke qenë se aplikohet për të gjitha grupmoshat, të cilët vijnë nga statuset e ndryshme etnike, racore, religjioze, seksuale, dhe kulturore.

Parimet Etike në Këshillim

Kodi etik ofron udhëzime për atë se çka mund dhe çka nuk mund të bëjnë këshilluesit dhe ofruesit e shërbimeve të shëndetit mendor. Ky kod etik është i zhvilluar nga Asociacioni Amerikan i Psikologëve (APA) dhe konsiston në pesë parime të përgjithshme të cilat përfshijnë:

(1) Përfitimi dhe mosshkaktimi i dëmit, kështu duke u siguruar që gjatë procesit të vendimarrjes të mbrojnë mirëqenien e përgjithshme të klientëve.

(2) Përgjegjësia profesionale nënkupton respektimin e parimeve etike me përpikmëri, kështu duke evituar situatat që prodhojnë konflikt interesi ose ato që çojnë në drejtim të shkaktimit të dëmit për klientin.

(3) Integriteti nënkupton mospërfshirjen në veprimtari të pandërgjegjshme, kështu duke mos bërë deklarata të rreme.

(4) Drejtësia mundëson që vlerësimet të mbesin në rrafshin profesional, kështu duke evituar ndikimin subjektiv që përvojat të kenë në procesin e vendimarrjes.

(5) Respekti për të drejtat dhe liritë e njeriut, me theks të veçantë në privatësinë, konfidencialitetin, dhe vendimarrjen.

Megjithatë, kodi etik në raste të caktuara kërkon interpretime të bazuara në profesionalizëm dhe ekspertizë, duke qenë se çdo situatë këshillimi është unike dhe me specifika të veçanta.

Disa prej çështjeve etike që prekin praktikën klinike dhe të këshillimit përfshijnë:

Kompetencat e Këshilluesit nënkupton që duhet të jenë të kualifikuar për shërbimet e ofruara;

Mirëqenia e klientit nënkupton që nevojat e klientit vijnë para nevojave të këshilluesit dhe këshilluesi duhet të veprojë në interesin më të mirë të klientit;

Pëlqimi i informuar nënkupton që këshilluesi duhet ta informojë klientin për natyrën e këshillimit dhe t'i përgjigjet pyetjeve në mënyrë që ata të marrin një vendim;

Konfidencialiteti nënkupton që klienti duhet të ndjehet i sigurtë në mënyrë që marrëdhënia e këshillimit të jetë efektive;

Marrëdhëniet e dyfishta nënkupton kur këshilluesi ndërton më shumë se një marrëdhënie me një klient (p.sh këshilluesi është edhe mik edhe këshilltar) e cila duhet të shmanget në çdo rast;

Marrëdhëniet seksuale/intime/romantike nënkuptojnë që janë fuqishëm të ndaluar dhe përfshirja në këto forma të marrëdhënies përbën vepër penale dhe shkelje të kodit etik.

Komunikimi i Privilegjuar (Konfidencialiteti)

Komunikimi i privilegjuar ose konfidencialiteti fillimisht ofron mundësi që të zhvillohet këshillimi në situatë ku aplikohen parimet e përgjithshme të dala nga kodi etik dhe parimisht ofrojnë mbrojtje ligjore të klientit, kështu duke parandaluar këshilluesin për të treguar çka është thënë brenda sesioneve të këshillimit. Prandaj, e drejta e komunikimit të priv-

ilegjuar është ekskluzive për procesin e këshillimit dhe psikoterapisë, dhe në mënyrë të veçantë i takon klientit, e jo këshilluesit.

Megjithatë, ekzistojnë disa situata në të cilat komunikimi i privilegjuar nuk mund të aplikohet në kontekstin e këshillimit dhe kjo përfshin rastet kur ka plane për të lënduar veten ose të tjerët, kur hospitalizimi është i domosdoshëm, kur kërkohet vlerësimi nga gjykatësi ose organe relevante të drejtësisë, kur përdorimi i diagnozës përdoret si argument për mbrojtje ligjore, dhe kur një fëmijë ose i mitur abuzohet.

Mëdyshjet Etike

Mëdyshjet etike janë të shpeshta në kontekstin e këshillimit dhe këshilluesi zakonisht ballafaqohet me pyetjen "çfarë të bëj"? Vendimarrja në mëdyshjet etike duhet të bazohet ekskluzivisht në parimet themelore të kodit etik dhe në çështje të tjera lidhur me to. Në raste të veçanta mund të konsultohen profesionistët e tjerë të shëndetit mendor, qoftë në formatin e supervizionit me bashkëmoshatarët [peer supervision] apo supervizionit me specialistë të fushës përkatëse për të adresuar mëdyshjen etike dhe hartuar planin e zgjidhjes për të, duke pasur gjithmonë në theks parimet udhëheqëse të dala nga kodi etik.

Dallimi mes Këshillimit dhe Psikoterapisë

Një dallim i rëndësishëm është edhe ai mes këshillimit dhe psikoterapisë sidomos në kontekstin e shërbimeve sociale, duke qenë se në shumë situata dhe nga profesionistët të ndryshëm nga fushat sociale, nënkuptohen si të njëjta ose të ngjashme. Ndonëse, që të dyja në thelb kanë përmirsimin e mirëqenies të përgjithshme dhe promovimin e shëndetit mendor bazuar në parimet udhëheqëse të dala nga kodi etik, megjithatë karakteristika dalluese qëndron tek qasja intervenuese dhe trajtuese.

Në esencë këshillimi është proces afatshkurtë dhe aplikohet për një temë specifike e cila mund të shkaktojë vështirësi në funksionimin ditor dhe rënie të mirëqenies psikologjike (p.sh., përballimi me mërzinë e humbjes së një anëtari të dashur), ndërkaq psikoterapia është proces afatgjatë (10 deri 15 seanca terapeutike) përmes së cilës eksplorohehen mendimet, ndjenjat, dhe sjelljet e klientit për tema të ndryshme (të cilat mund t'i takojnë të kaluarës, të tashmes, dhe të ardhmes) dhe implikimet që kanë në funksionimin ditor. Karakteristikë e dytë dalluese është komponenta trajtuese e psikoterapisë e bazuar në qëllime terapeutike për kalimin nëpër proces të ndryshimit dhe rritjes psikologjike të individit. Së fundi, psikoterapia mundëson eksplorimin në thelb dhe nga perspektiva të ndryshme shkaktarë e vështirësive, kështu duke rezultuar në ndryshime qenësore për veten, të tjerët, dhe botën në përgjithësi.

Definimi i Shkathtësive në Këshillim

Vlerat në Këshillim

Vlerat e këshilluesit luajnë rol thelbësor në procesin e këshillimit, por në të njejtën kohë mund të kenë ndikim pengues ose lehtësues përgjatë procesit këshillues. Në këtë kontekst, vlerat përfaqësojnë atë çka njerëzit vlerësojnë dhe njëkohësisht është proces i cili shoqëron gjithë zhvillimin njerëzor. Vlerat dhe mjedisi ku këshilluesi vepron shumë shpesh gërshetohen, prandaj këshilluesi duhet të ketë observime të sakta dhe qarta për kontekstin kulturor prej nga vjen klienti, kështu duke vlerësuar dallimet individuale të secilit klient. Andaj, vlerat e listuara më poshtë vlerësohet se ndihmojnë procesin e këshillimit dhe njëkohësisht lehtësojnë vendimarrjen në kontekstin e këshillimit.

1. Respekti;
2. Mos shkaktimi i dëmit;
3. Kompetenca dhe përkushtimi;
4. Mosparagjykimi; dhe
5. Këshilluesi është "aty" për klientin.

Intervista Këshilluese

Intervistimi është proces i strukturuar i përbërë nga intervistuesi (këshilluesi) dhe i intervistuari (klienti), me qëllime të qarta, dhe ndodh në një periudhë të caktuar kohore. Andaj, në këtë format, ky proces dallon përmbajtësisht nga bisedat e zakonshme që klientët kanë në kontekste të ndryshme të ndërtimit të marrëdhënieve njerëzore. Prandaj, këshillimi shërben për të prodhur ndryshimin në mendime, ndjenja, dhe sjellje.

Procesi i intervistimit kalon nëpër disa faza që përfshijnë krijimin e marrëdhënies, tregimin dhe fuqitë, qëllimet, ritregimin, dhe përfundimin.

1. **Krijimi i marrëdhënies** vlerësohet si një prej komponentave kryesore në procesin e këshillimit. Cilësia e marrëdhënies është tregues i raportit mes këshilluesit dhe klientit e që ndërtohet mbi besim, pranim, kuptim, dhe strukturë terapeutike në formatin e qëllimeve terapeutike;
2. **Tregimi ose narracioni** i referohet mbledhjes së të dhënave mbi vështirësitë e raportuara dhe ato të eksploruara dhe prioritizimi i çështjeve për diskutim të cilat prodhojnë ndryshimin në mendime, ndjenja, dhe/ose sjellje;
3. **Qëllimet** paraqesin objektiva reale dhe të matshme për të cilat dakordohen të dy palët;
4. **Ritregimi** i referohet analizimit të alternativave për situatën e caktuar; dhe
5. **Përfundimi** bazohet në veprime të eksploruara përgjatë procesit të cilat ofrojnë shtigje për vendimarrje të reja bazuar në narracionin e diskutuar.

Dëgjimi si Shkathtësi

Shkathtësia e dëgjimit në kontekstin e këshillimit nuk vlerësohet vetëm si marrje dhe përpunimin i informacionit nga bota e jashtme përmes stimujve të caktuar, por përfaqëson implikime thelbësore. Andaj, me të drejtë dëgjimi aktiv vlerësohet si një prej shkathtësive thelbësore në kuadër të këshillimit. Sidoqoftë, në kontekstin e këshillimit ekzistojnë disa lloje të dëgjimit:

Dëgjimi kritik vlerësohet si proces kompleks sepse kërkon integrim të përpunimit të informacionit duke përdorur gjykimin për të ndarë faktet nga opinionet.

Dëgjimi pasiv nga vet emërtimi nuk kërkon angazhim nga këshilluesi, dhe rrjedhimisht ofron mundësi që të flitet pa ofruar perspektivën reflektuese, bashëpunuese, dhe ballafaquese. Kjo formë e dëgjimit është më e përdorura nga njerëzit.

Dëgjimi reflektiv nënkupton dëgjimin e informacioneve të pranuar dhe konfirmimi për atë që janë dëgjuar.

Dëgjimi aktiv vlerësohet si kombinim në mes dëgjimit kritik dhe reflektiv.

Specifikisht, dëgjimi kritik përdoret për të analizuar informacionet e pranuar, dëgjimi reflektiv për të përmbledhur dhe konfirmuar informacionet e pranuar kështu duke krijuar ndjesinë e "dëgjimit" dhe kuptimit, dhe dëgjimin pasiv t'i ofrojë klientit hapësirën që të artikulohej pa ndërprerje. Kjo formë e dëgjimit është ajo e cila përdoret përgjatë procesit të këshillimit.

Pyetjet në Këshillim

Parashtrimi dhe formulimi i pyetjeve vlerësohet si shkathtësi e rëndësishme për procesin e këshillimit. Pyetjet shërbejnë për grumbullim të informacionit, adresimin e çështjeve të cilat i përkasin të kaluarës, sjelljen e temave nga e pavetëdijshmja në të vetëdijshmen, dhe sjelljen në fokus të temave të rëndësishme për diskutim. Më poshtë do të prezantohen disa lloje të pyetjeve të përdorura në kontekstin e këshillimit.

Pyetjet e hapura janë pyetje të cilat ofrojnë mundësi që të eksplorohehen më shumë temat duke kërkuar diçka më shumë se sa përgjigja e marrë. Shumë shpesh pyetjet e hapura kanë karakter përshkrues për situata, mendime, ndjenja, dhe/ose sjellje kështu duke mundësuar që grumbullimi i informacionit të jetë më i detajshëm. Shembuj të pyetjeve të hapura përfshijnë pyetjet që fillojnë me "si", "kur" dhe "çka" dhe zakonisht preferohen që të përdoren në takimin e parë, për t'i ofruar mundësinë këshilluesit që të kuptojë më shumë për klientin dhe vështirësitë nëpër të cilat po kalon. Ky format i pyetjeve sugjerohet më së shumti për përdorim në kontekstin e këshillimit.

Pyetjet e mbyllura në kontekstin e këshillimit shpesh njihen si pyetje dikotomike të cilat prodhojnë përgjigje të shkurta në formatin "po" ose "jo". Megjithatë, sugjerohet që pyetjet e mbyllura të evitohen sepse limitojnë mundësitë për eksplorim të temave të tjera. Përdorimi i pyetjeve të mbyllura duhet të bëhet në raste kur kërkojmë përgjigje shumë specifike.

Pyetjet lëkundëse gjithashtu ofrojnë mundësinë për përgjigje të shkurtra, por për dallim nga pyetjet e mbyllura kjo formë e pyetjeve sugjerohet që të përdoret pasi që të jetë krijuar marrëdhënia e bazuar në besim. Ky format i pyetjeve nuk sugjerohet për përdorim tek fëmijët dhe adoleshentët.

Pyetjet indirekte ofrojnë mundësi të eksplorimit, reflektimit, dhe artikulimit të temave të cilat nuk janë menduar paraprakisht. Gjithashtu, ofron mundësinë që të identifikohen skenare të ndryshme për një çështje të caktuar. Këto pyetje në mënyrë të veçantë, ofrojnë mundësinë që të eksplorojnë dëshirat, pasiguritë, ambiciet, frikat, dhe/ose planet për të ardhmen.

Pyetjet thelluese ofrojnë mundësinë për këshilluesin që të kuptojë më në detaje ndikimet e ngjarjeve të caktuara duke mundësuar informacion shumë të detajshëm. Në mënyrë të veçantë, ky format i pyetjeve mbanë rrjedhën kronologjike të informacionit të prezantuar, por ekziston rreziku që këshilluesi të fokusohet vetëm në narracion, duke anashkaluar edhe aspektin emocional që vjen si rrjedhojë e diskutimit.

Empatia si Shkathësi

Empatia vlerësohet si një prej shkathësive më të rëndësishme në kontekstin e këshillimit. Psikologu i njohur Rogers e definoi empatinë si parakusht për ndërtimin e marrëdhënies dhe konkludoi që paraprakisht këshilluesi duhet të kalojë nëpër tre procese të cilat përfshijnë (1) kongruencën, (2) pranimin e pakushtëzuar, dhe (3) të kuptuarit empatik.

Kongruenca i referohet të qenurit autentik dhe i sigurtë me klientin përgjatë procesit të këshillimit. **Pranimi i pakushtëzuar** i referohet vëmendjes, kujdesit, dhe dhembshurisë që këshilluesi ka për klientin. **Empatia** vlerësohet si një prej vlerave themelore në procesin e këshillimit dhe shumë shpesh i atribuohet tipareve të personalitetit të këshilluesit. Megjithatë, tiparet mund të shërbejnë si lehtësim, por në esencë empatia vlerësohet më shumë si aftësi e cila mund të zhvillohet përmes rritjes psikologjike dhe profesionale nëpër të cilën kalon vet këshilluesi. Tabela më poshtë ilustron disa prej definicioneve mbi empatinë (Arënliu, 2021).

Përkufizimi	Autori
Empatia përcaktohet më së miri si komunikim i të kuptuarit	Dinkmeyer & Sperry, (2000)
Perceptimi i kornizës së brendshme të një personi tjetër me saktësi, përfshirë komponentet emocionale dhe kuptimet, që lidhen sikurse të ishin të tij/saj, por pa e humbur kushtin "sikurse"	Rogers, (1967)
Aftësia për të menduar dhe ndjerë jetën e brendshme të një personi tjetër	Kohut, (1984)
Të shohësh me sytë, të dëgjosh me veshët dhe të ndjesh me zemrën e një personi tjetër	Adler, (1930)
Aftësia për të përjetuar dhe kuptuar ndjenjat e një personi tjetër pa e ngatërruar veten me tjetrin.	Decety & Lamm, (2006)

Tutje, procesi i empatisë kalon nëpër disa faza të cilat psikologu humanist Rogers i kategorizoi në (1) të dëgjuarit aktiv; (2) identifikimi i emocioneve; (3) verbalizimi i emocioneve të identifikuar; dhe (4) pranimi i përgjigjes.

E rëndësishme përgjatë procesit të këshillimit është që të bëhet dallimi mes empatisë dhe simpatisë, duke qenë se në disa raste përdoren si sinonime. Kur këshilluesi ushtron shkathësinë e empatisë ai ose ajo i përgjigjet gjendjes emocionale të klientit, kështu duke përjetuar ndjenjën e përafërt me atë të klientit. Në këtë proces, këshilluesi artikulon atë që po ndodh, kështu duke ofruar mundësi për konsolidim të marrëdhënies edhe më tej. Në anën tjetër, simpatia ka disa ngjashmëri me empatinë por karakteristika dalluese është respekti pozitiv për personin.

Mikro-shkathtësitë në Këshillim

Në kuadër të kësaj pjese do të prezantohen dhe elaborohen disa mikroshkathtësi të cilat vlerësohen të domosdoshme përgjatë procesit të këshillimit. Përdorimi i tyre i mundëson këshilluesit që ta organizojnë intervistimin në njësi më të vogla për arritjen e qëllimeve terapeutike.

Inkurajimi nënkupton pohimet me zë, me gjeste përmes gjuhës joverbale, dhe shprehjet emocionale të fytyrës. Zakonisht, inkurajimi përdoret për klientin që të vazhdojë paraqitjen e narracionit dhe eksplorimin më të thellë të çështjes së diskutuar dhe të konfirmojë për klientin që është i përfshirë në dëgjim aktiv përmes pohimeve verbale dhe joverbale.

Parafrazimi vie pas inkurajimit dhe në esencë është reflektim në përmbajtje e bazuar tek narracioni i klientit. Gjatë parafrazimit nga këshilluesi, identifikohen termet kyçe të përdorura nga klienti dhe përsëritja e tyre nga këshilluesi prezanton inkurajim që të vazhdohet tutje. Kjo mikroshkathtësi, ndihmon gjithashtu edhe këshilluesin që të grumbullojë të dhëna dhe për tu siguruar që keni kuptuar drejtë dhe saktë informacionin e prezantuar. Si rezultat, krijohet mundësi për kuptim e cila më pas kontribuon në konsolidim të marrëdhënies dhe përdorim të shkathtësive të tjera si empatia.

Përmbledhja zakonisht ndodh pasi që të jetë prezantuar narracioni dhe mund të ndodhë gjatë apo në fund të procesit këshillues. Specifikisht, gjatë kësaj mikroshkathtësie periudha kohore është më e gjatë dhe këshilluesi sigurohet që ka kuptuar drejtë dhe qartë narracionin e prezantuar nga klienti.

Fokusimi në intervistë i ofron mundësi klientit që ta ritregojë narracionin e tij në një kontekst të ndërtuar mbi parimet etike dhe përmes përdorimit të mikroshkathtësive nga këshilluesi t'i ipet mundësia që të ritregojë narracionin e njejtë por përmes një procesi më kompleks. Kjo formë, u ofron klientëve mundësinë që të shqyrtojnë alternativat e tjera dhe të krijojnë alternativa të reja të mendimeve, ndjenjave, dhe sjelljeve për situata të caktuara jashtë kontekstit të këshillimit.

Reflektimi i ndjenjave supozohet që ofron qartësim të ndjenjave, specifikisht distresit emocional por që ofron mundësi edhe për eksplorimin e ndjenjave më specifike nga ana e klientit e të cilat janë të panjohura deri në atë moment. Kjo nënkupton marrjen e njohurive të reja për emërtimin e ndjesive të caktuara, kështu duke dërguar në qartësim më të madh për klientin.

Konfrontimi provon të ofrojë mundësinë për qartësim dhe perspektivat e tjera, kështu duke rritur vetëdijshmërinë për çështjet që vlerësohen si të "mjegulluara" nga ana e klientit. Përdorimi i kësaj mikroshkathtësie bëhet duke respektuar parimet etike dhe vlerat e këshilluesit, kështu duke evituar vendosjen e klientit në pozita të vështira dhe paragjyquese. Andaj, përdorimi i konfrontimit duhet të bëhet me kujdes, për të evituar interpretimet nga ana e klientit që konfrontimi ka karakter gjykues ose qortues.

Kushtet Fizike dhe Këshillimi

Krijimi i ambientit ku aplikohet këshillimi vlerësohet po aq i rëndësishëm sa fazat e tjera të realizimit të intervistës këshilluese. Prandaj, kur flasim për mjedisin e këshillimit, nuk është vetëm mjedisi fizik të cilit i referohemi. Ky mjedis përfshin gjithashtu mënyrën se si i përshëndesim klientët, si ju drejtohem, dhe komunikimit joverbal (kontakti me sy dhe gjuha e trupit). Andaj, të gjithë faktorët e lartpërmendur ofrojnë mundësi për krijimin e një mjedisi optimal të këshillimit, të bazuar në parimet e dala nga kodi etik.

Specifikisht mjedisi ku aplikohet këshillimi duhet të jetë:

1. Mikpritës (p.sh. përshëndetja e klientëve të bëhet në mënyrë të përshtatshme);
2. Rehatshëm (p.sh. ulëse të rehatshme);
3. Hapësirë ku kontrollohen shpërqendrimet dhe ndërprerjet (p.sh. ndërhyrjet nga telefoni, ose ndërprerjet nga stafi);
4. Hapësirë ku mund të sigurohet dhe ruhet privatësia dhe konfidencialiteti (p.sh. diku larg njerëzve të tjerë apo jashtë qendrës së qytetit);
5. Ambient jo kërcënues (p.sh. një vend ku klientët mund të ndihen të relaksuar dhe rehat).

Fazat e Vlerësimit dhe Rrezikut përgjatë Këshillimit

Vlerësimi ndryshe njihet dhe si "harta e rrugës" dhe që përmban mjaft informacion të dobishëm dhe ndihmon në planifikimin e rrugës dhe të udhëtimit për procesin e këshillimit për klientin. Prandaj, edhe si proces kalon në disa faza që vlerësohen si esenciale. Fillimisht, është faza e parë e të gjithë procesit këshillues, së dyti është proces i vazhdueshëm i ndërlikuar me hapat e tjerë të ndërmarrë, dhe së fundi ndërmirret paralel me veprimet dhe ndërhyrjet e tjera. Andaj, edhe njihen tre tipe të vlerësimit të cilat përfshijnë vlerësimin fillestar, vlerësimin në tërësi, dhe vlerësimin e specializuar. Në kontekstin e këshillimit është vlerësimi i specializuar ai që zë vend, kështu duke ofruar mundësinë për këshilluesin që të kuptojë dhe analizojë në njësi shumë të vogla secilin informacion të pranuar.

Në kontekstin e ofrimit të shërbimeve sociale, vlerësimi nga këshilluesi duhet që të bazohet në disa parime të cilat përfshijnë:

Të bazohet në **zhvillimin e përgjithshëm**, dhe të mirënjohë rëndësinë e faktorit kohë në jetën e klientit;

Të ketë në **qendër klientin**, pra të sigurohet që klienti është gjithmonë në qendër të procesit;

Të ketë **qasje ekologjike**, duke e vendosur dhe konsideruar klientin brenda familjes dhe komunitetit të gjerë ku jeton, kështu duke marrë konsideratë njësitë e vogla të interaksionit psiko-social;

Përfshin **punën aktive** me klientin dhe familjen (sipas vlerësimit dhe gjykimit);

Të bazohet vetëm në **fakte ose evidenca** kështu duke rritur objektivitetin vlerësues;

Mirënjeh dhe konsideron **qasjen multi agjenci** dhe ku punohet në partneritet me klientët dhe familjet e tyre.

Është **proces i vazhdueshëm** dhe jo një moment i veçantë i vetëm në gjithë procesin e këshillimit; dhe

Të sigurojë cilësi dhe **mundësi të barabarta**, duke qenë i ndjeshëm ndaj nevojave dhe rrethanave diverse të klientit.

Ky proces kaq kompleks kalon nëpër një varg fazash që përfshijnë (1) përgatitja për vlerësimin; (2) mbledhja e informacionit; (3) analiza dhe kuptimi i informacionit të mbledhur; (4) planifikimi i veprimeve bazuar në këtë analizë. Gjatë këtij procesi aspekte që vlerësohen me kujdes janë:

- Zhvillimi i klientit (zhvillimi fizik, emocional, kognitiv, dhe social);
- Arsimimi i klientit;
- Shkathtësitë e punësimit të klientit;
- Shëndeti i përgjithshëm mendor i klientit;
- Marrëdhëniet shoqërore të klientit brenda dhe jashtë familjes;
- Marrëdhëniet me prindërit (në rastin e fëmijëve dhe adoleshentëve) dhe familjen;
- Financat dhe shpenzimet;
- Kushtet e jetesës së familjes;
- Opinione të specialistëve të tjerë me theks të veçantë të profesionistëve të shëndetit mendor (psikiatër, specialist i psikologjisë klinike dhe psikoterapisë, këshillues, neurolog, terapist stimulues, dhe/ose ergoterapeut);

- Opinionet e klientit dhe familjes (kur aplikohet) për situatën e tyre;
- Burimet ekzistuese në komunitet;
- Pikat e forta dhe të dobëta individuale dhe familjare;
- Opinioni dhe vëzhgimi i punëtorit social.

Dimensionet dhe Faktorët e Vlerësimit

Vlerësimi ndihmon këshilluesin dhe profesionistët e tjerë t'i japin kuptim informacionit të grumbulluar. Prandaj, duhet të shihet si "trekëndësh" që përfaqëson tre dimensione të rëndësishme si **(1)** nevojat zhvillimore të klientit; **(2)** kapacitetin e burimeve jashtë klientit për të mbështetur këto nevoja dhe adresimin e tyre në mënyrë të përshtatshme; dhe **(3)** adresimi i faktorëve të familjes dhe mjedisit e që kanë ndikim në gjendjen e përgjithshme të klientit.

Disa çështje të cilat duhet të merren në konsideratë përgjatë procesit të vlerësimit përfshijnë:

Arsyet e vlerësimit;

Çfarë ka ndodhur para këtij procesi të vlerësimit dhe si mund të ndikohet procesi i vlerësimit aktual;

Cilat janë nivelet e rrezikshmërisë;

Çfarë informacioni ekziston, çfarë informacioni duhet, dhe cilët profesionistë të tjerë të shëndetit mendor duhet të përfshihen në proces të vlerësimit;

Cilat janë nivelet e përfshirjes të klientit dhe burimeve të tjera njerëzore në procesin e vlerësimit?

Cilat janë çështjet specifike për klientin të cilat lidhen në mënyrë specifike me racën, besimin, etnicitetin, dhe aspekte të aftësive të kufizuara (të të mësuarit apo fizike);

Metodat e përdorura për grumbullim të informacionit;

Përfshirja e profesionistëve të tjerë përgjatë realizimit të vlerësimit;

Afatet kohore për procesin e vlerësimit; dhe

Ndarja e informacionit përgjatë procesit të vlerësimit.

Disa prej teknikave të përdorura për vlerësimin e të rriturve përfshijnë kryesisht inventarë të vlerësimit ose testimin për fusha specifike të cilat gëzojnë metodologji të aprovuar paraprakisht dhe raportojnë aspekte të mira psikometrike në literaturë. E rëndësishme është që instrumentet e përdorura të jenë të validuara për grupmoshat përkatëse dhe aspektet kulturore, kështu duke rritur mundësinë e identifikimit të saktë të informacionit të raportuar nga ana e klientit.

Megjithatë, kur kapacitetet zhvillimore nuk lejojnë që të përdoren inventarët vlerësues, siç është rasti i fëmijëve, atëherë përdoren një varg teknikash vlerësimi për të marrë në konsideratë opinionin e fëmijut. Këto teknika përfshijnë bisedat verbale (nëse lejon zhvillimi kognitiv), terapia e artit si vizatimi dhe pikturimi (nëse lejon zhvillimi motorik dhe kognitiv), aktivitetet rekreative, dhe terapia e lojës dhe simulimi i situatave që prodhojnë informacion të ri për klientin. Nga të gjitha të lartpërmendurat, terapia e lojës përmes teknikave të saj ofron mundësinë të zbatohen parimet e dala nga kodi etik, të inicojë procesin e vlerësimit në një kontekst të përshtatshëm zhvillimor për fëmijun, dhe më e rëndësishmja të eksplorojë të gjitha dimensionet e shëndetit mendor në një ambient të sigurtë për fëmijun. Terapia e lojës është dëshmuar në mënyrë empirike të jetë shumë e suksesshme në vlerësimin e vështirësive internalizuese dhe eksternalizuese të fëmijëve e të cilat janë të zakonshme në këtë periudhë zhvillimore.

Vlerësimi i Rrezikut

Procesi i identifikimit të rrezikut përgjatë procesit të këshillimit ofron mundësinë e parashikimit dhe parandalimit që një sjellje e dëmshme për klientin ose procesin të shfaqet ose rishfaqet në të ardhmen. Në jetën e individëve janë një numër i konsiderueshëm i lidhjeve sociale dhe emocionale të cilët reprezentojnë mundësinë për shfaqjen e rrezikut (partnerë abuzues; prindër neglizhues). Prandaj, parashikimi i rrezikut në kontekstin e vlerësimit duhet të kalojë nëpër tre faza të cilat përfshijnë (1) **identifikimi dhe parashikimi** i pasojave të mundshme; (2) **vlerësimi i rëndësisë** së rrezikut; dhe (3) **llogaritja e gjasave reale** që rreziku vërtet të ndodhë.

Në kuadër të ofrimit të shërbimeve sociale njihen katër nivele të rrezikut që përfshijnë nivelin e lartë, nivelin e mesëm, nivelin e ulët, dhe nivelin ku nuk kërkohet asnjë veprim. Identifikimi i niveleve të rrezikshmërisë në kontekstin e këshillimit ofron mundësinë që të ruhet mirëqenia e përgjithshme e klientit, me theks të veçantë në aspektet psikologjike, por njëkohësisht ofron mundësinë që të realizohet procesi i intervistimit sipas dinamikave personale nëpër të cilat kalon klienti.

Vendimarrja

Vendimarrja i referohet analizimit të informacionit të grumbulluar përgjatë këshillimit, kuptimit të informacionit të grumbulluar, vlerësimit të niveleve të rrezikshmërisë, përcaktimit të hierarkisë së objektivave emergjente, afatshkurtë dhe afatgjatë, dhe gamën e ofrimit të shërbimeve të këshillimit në kuadër të procesit këshillues.

Bibliografia

Arënliu, A. (2021). Shkathësi Intervistimi: Koncepte Themelore. Marre nga: https://www.researchgate.net/publication/351993286_Shkathësi_Intervistimi_-_Konceptet_Themelore

APA. (2017). Ethical Principles of Psychologist and Code of Conduct.

APA. (2013). Counseling psychology. Marre nga: <https://www.apa.org/ed/graduate/specialize/counseling>

Brestan, E. V. & Eyberg, M. Sh. (1998). Effective psychosocial treatments of conduct-disordered children and adolescents: 29 years, 82 studies, and 5,272 kids, *Journal of Clinical Child Psychology*, 27:2, 180-189.

Terre des Hommes. (2014). Modulet per mbrojtjen e femijeve.

Maxie, C. A., Arnold, H. D., & Stephenson, M. (2006). Do therapist address ethnic and racial differences in cross-cultural psychotherapy?. *Psychotherapy: theory, research, practice, and training*, 43, 1, 85-98.

Kirmayer, J. L. (2007). Psychotherapy and the cultural concept of the person. *Transcultural Psychiatry*, 44, 232.

Sukhodolsky, G. D., Kassinove, H., & Gorman, B. S. (2004). Cognitive-behavior therapy for anger in children and adolescents: A meta-analysis. *Aggression and Violent Behaviour*, 247-269.

UNICEF. (2018). Udhezime operacionale per shendetin mendor dhe mbeshtetjen psikosociale me baze ne komunitet ne situata humanitare. Mbeshtetja me tri nivele per femijet dhe adoleshentet (verzioni i testimi ne terren).

Weisz, R. J., Weiss, B., Han, S. S., Granger, A. D., & Morton, T. (1995). Effects of psychotherapy with children and adolescents revisited. A meta-analysis of treatment outcome studies. *Psychological bulletin*, 117, 3, 450-468.

TRAJNIMI MBI SHËRBIMET PSIKOSOCIALE DHE SHKATHËSITË E KËSHILLIMIT

Vendi/Lokacioni:

Data:

DRAFT AGJENDA E PUNËTORISË

Dita 1

Koha	Aktivitetet
9:00-9:30	Hapja e sesionit <ul style="list-style-type: none">• Regjistrimi i pjesëmarrësve• Konteksti i përgjithshëm i programit të trajnimit• Qëllimi i programit të trajnimit• Temat kryesore të mbuluara nga programi i trajnimit• Prezantimi i pjesëmarrësve dhe pritjet e tyre
9:30-10:30	<ul style="list-style-type: none">• Parimet kryesore të ofrimit të shërbimeve psiko-sociale me fëmijë, adoleshentë, dhe familjet përfituese;• Këshillimi si instrument lehtësues në ofrim të shërbimeve psiko-sociale;
10:30-10:45	Pauza e kafes
10:45-12:30	<ul style="list-style-type: none">• Parimet Etike;• Kodet Etike;• Komptencat Etike;• Praktika të Dëmshme;• Mëdyshjet Etike;• Dallimet në mes të Këshillimit dhe Psikoterapisë;• Zbatimi i parimeve etike të këshillimit në kuadër të shërbimeve psiko-sociale
12:30-13:30	Dreka

13:30-14:30	<ul style="list-style-type: none"> • Vlerat e Këshilluesit; • Intervistimi; • Fazat e Krijimit të Marrëdhënies në Këshillim; • Shkathtësitë <ul style="list-style-type: none"> - Dëgjimi Kritik - Dëgjimi Reflektiv - Dëgjimi Pasiv - Dëgjimi Aktiv • Pyetjet <ul style="list-style-type: none"> - Pyetjet e Hapura - Pyetjet e Mbyllura - Pyetjet Lëkundëse - Pyetjet Indirekte - Pyetjet Thelluese • Empatia
14:30-15:00	Aktivitete grupore dhe diskutim (prezantim rastesh te ndërlidhura me temat e diskutuara)

Dita 2

Koha	Aktivitetet
9:00-9:30	Hapja e sesionit <ul style="list-style-type: none"> • Regjistrimi i pjesëmarrësve • Përmbledhje e çështjeve kryesore nga Dita 1 • Përcaktim i detyrave grupore
9:30-10:30	Mikroshkathtësitë në Këshillim <ul style="list-style-type: none"> • Inkurajimi • Parafrazimi • Përmbledhja • Fokusimi në Intervistë • Reflektimi i Ndjenjave • Konfrontimi
10:30-10:45	Pauza e kafes
10:45-12:00	Kushtet Fizike dhe Këshillimi <ul style="list-style-type: none"> • Karakteristikat Fizike të Intervistës • Ndikimi i Faktorëve të Jashtëm • Ndërhyrjet dhe Ndërprerjet
12:00-13:00	Dreka
13:30-14:15	Fazat e Vlerësimit dhe Rrezikut përgjatë Këshillimit <ul style="list-style-type: none"> • Parimet e Vlerësimit; • Dimensionet e Vlerësimit; • Teknikat e Vlerësimit në punën me Fëmijë; • Vlerësimi i Rrezikut; • Klientët "jo –bashkëpunues"; • Vendimarrja • Faktorët Subjektiv
14:15-14:45	Aktivitete grupore dhe diskutim (prezantim rastesh te ndërlidhura me temat e diskutuara)
14:45-15:00	Administrimi i instrumenteve matëse për vlerësim të trajnimit dhe trajnerëve pjesëmarrës

VLERËSIMI I TRAJNIMIT

Shënim: Ky vlerësim është anonim. Do të shërbejë për të bërë rregullimet e nevojshme dhe për të avancuar më tej programin e trajnimit. Luteni të shfrytëzoni kohën e nevojshme dhe na jepni komentet tuaja të vlefshme.

Ju lutemi shënoni shenjën tik (✓) për pjesët që pasqyrojnë pikëpamjet tuaja mbi aspektet specifike të trajnimit.

1. Aspektet logjistike	Jo	Nganjëherë	Shumicën e kohës	Po, plotësisht
1.1 Unë jam informuar me kohë për datën e punëtorisë				
1.2 Vendi i takimit ishte i rehatshëm dhe i përshtatshëm për aktivitetet e trajnimit				
1.3 E kam pranuar me kohë agjendën e punëtorisë				
2. Trajnerët, efikasiteti, dhe efektiviteti	Jo	Nganjëherë	Shumicën e kohës	Po, plotësisht
2.1 Trajnerët kanë prezantuar qëllimin dhe rezultatet e pritura të modulit të trajnimit				
2.2 Trajnerët ishin kompetentë në fushat përkatëse				
2.3 Trajnerët kontribuan në pjesëmarrjen aktive të të trajnuarëve				
2.4 Prezantimet ishin të elaboruara dhe të qarta				
2.5 Trajnerët ofruan shembuj të mjaftueshëm dhe të duhur në ilustrimin e përmbajtjes				
2.6 Trajnerët aplikuan metoda interaktive të trajnimit				
2.7 Vëmendje e veçantë iu kushtua punës në çifte, në grupe ose punë individuale				
2.8 Trajnerët dhanë përgjigje adekuate për pyetjet e ngritura nga pjesëmarrësit				
2.9 Trajnerët dhanë komentet e tyre adekuate për prezantimet e punës në grupe / punës individuale / ose punës në çifte				
3. Përshtypjet e përgjithshme	Jo	Nganjëherë	Shumicën e kohës	Po, plotësisht
3.1 Jam i kënaqur me cilësinë e përgjithshme të trajnimit.				
3.2 Trajnimi ka përmbushur rezultatet e pritura				
3.3 Do t'i përdori materialet që janë shpërndarë për punën time pasuese				
3.4 Trajnimi kishte ekuilibër të duhur të aspekteve teorike dhe praktike				

4. Luteni t'i përgjigjeni pyetjeve të mëposhtme:

4.1 Cilat tema ishin në interesin tuaj më të madh?

4.2 Cilat tema ishin më pak të rëndësishme për ju?

4.3 Çfarë ndryshimesh do të rekomandonit në këtë program të trajnimit?

4.4 A keni ndonjë koment tjetër?

Funded by
the European Union

Instituti i Psikologjisë